

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Nicolae Gordilă,

Judecători – Ion Guzun, Elena Covalenco, Liliana Catan, Iurie Diaconu,

a judecat în ședință, fără participarea părților, recursurile ordinare, declarate de avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Stratu Ion și de către ultimul, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, în cauza penală în privința lui

Stratu Ion XXX, născut XXXX, originar și domiciliat în XXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 01.06.2012 pînă la 26.12.2016;

Instanța de apel de la 27.02.2017 pînă la 10.05.2017;

Instanța de recurs de la 13.07.2017 pînă la 10.10.2017.

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală a fost legal executată.

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție asupra recursurilor ordinare în cauză în baza actelor din dosar,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, Stratu Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Stratu Ion în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, cu liberarea inculpatului de răspundere penală din motivul expirării prescripției tragerii la răspundere penală.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către Buca Sergiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, prima instanță a reținut că, la 15.06.2011, aproximativ la ora 21:00, inculpatul Stratu Ion, conducând autocamionul de model „DAF 95 XL” cu n/î XXXX, fiind treaz, cu permis de conducere, se deplasa în mun. Chișinău pe str. Spicului, din direcția str. Șoseaua Hîncești în direcția str. Sf. Vineri, mun. Chișinău. Ajungând la intrarea pe teritoriul parcurii întreprinderii SA „Sovtransavto”, amplasată pe str. Spicului, intenționa să vireze la stânga pentru a intra la parcare cu autocamionul pe care-l conducea. În timpul virării la stânga, a manifestat neatenție la trafic, ignorând cerințele art. 40 alin. (1) lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere, care prevede că, înaintea virării la stânga sau întoarcerii, conducătorul de vehicul trebuie să cedeze trecerea vehiculelor care vin din sens opus și urmează să se deplaseze înainte și ca urmare, a tamponat motocicleta de model „Ducati 848” cu XXXX, care era condusă de Buca Cristian și se deplasa regulamentar pe str. Spicului spre Șoseaua Hîncești, mun. Chișinău. În rezultatul accidentului de circulație, motocicleta a fost deteriorată, iar motociclistul Buca Cristian, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 1630/D din 23.06.2011, s-a ales cu leziuni corporale sub formă de traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală, fractura mandibulei, fractura osului radial sting 1/3 medie fără deplasare, care se califică drept vătămare corporală

medie, în urma cărora a fost internat la Centrul Național Științific - Practic Medicină de Urgență.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Mînzat Valerian în numele inculpatului Stratu Ion a declarat apel, prin care a solicitat, casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Stratu Ion să fie achitat de învinuirea de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, din motiv că, fapta nu a fost săvârșită de el.

În motivarea apelului declarat, apelantul a invocat că, nu este de acord cu sentința primei instanțe, deoarece a solicitat de mai multe ori recuzarea judecătorului raportor, care ar fi avut un comportament subiectiv față de inculpat, fiind încălcat și termenul rezonabil de judecare a cauzei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, a fost admis apelul declarat de avocatul Mînzat Valerian în numele inculpatului Stratu Ion, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în latura civilă și pronunță o nouă hotărâre în această parte, după cum urmează:

S-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de către Buca Sergiu împotriva lui Stratu Ion cu privire la încasarea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului acestuia să decidă instanța civilă.

S-a încasat de la inculpatul Stratu Ion în beneficiul părții civile Buca Sergiu în suma de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la inculpatul Stratu Ion în beneficiul părții civile Buca Sergiu în suma de 7 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, sentința primei instanțe se menține fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, prima instanță a conchis corect că, inculpatul Stratu Ion este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare care a cauzat din imprudență vătămarea corporală medie a unei persoane.

Reieșind din materialele dosarului, instanța de apel a constatat că, la pronunțarea sentinței, prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că, inculpatul Stratu Ion a săvârșit anume infracțiunea prevăzută la art. 264 alin. (1) Cod penal, împrejurări constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și anume prin, declarațiile părții vătămate Buca Cristian, declarațiile martorilor Buca Sergiu, Boțan Alexandru, Bantiuc Alexandru, precum și:

- raportul de expertiză auto-tehnică nr.0771 din 06.04.2012, conform căruia, s-a stabilit că, viteza de deplasare a motocicletei de model „Ducati 848”, luînd în considerație pierderile energiei cinetice ce au fost consumate la formarea urmei de derapare cu lungimea de 7,3 m a constituit aproximativ - 32 km/h, iar automobilul de model „DAF 95XF” cu n/î XXX în momentul tamponării cu motocicleta s-a aflat în stare de mișcare cu viteza de deplasare aproximativ de 15 km/h (*f.d. 117, vol.I*);

- raportul de expertiză medico-legală nr.1630/D din 23.06.2011, conform căruia, în rezultatul accidentului rutier din 15.06.2011, lui Buca Cristian i-au fost cauzate traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin comoție cerebrală,

fractura mandibulei, fractura osului radial stîng 1/3 medie fără deplasare, plagă confuză cu lezarea tendonului 1, 3, 4, 5, extenson a degetelor piciorului stîng, plagă genunchi stîng, care condiționează dereglarea sănătății de 1 lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie (*f.d.42, vol.I*);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului și de examinare a stării tehnice a unităților de transport, schema accidentului rutier și tabelul fotografic, în care este indicat locul comiterii accidentului de circulație (*f.d. 18-25, vol.I*).

Instanța de apel a mai reținut că, la materialele dosarului sunt anexate următoarele declarații: declarațiile martorilor Stratu Serghei, Suruceanu Andrei, Mocan Roman, Crevet Tudor, Gurău Dumitru.

Instanța de apel a considerat că, declarațiile martorilor menționați supra nu sunt relevante în prezenta cauză or, niciunul din martorii respectivi nu a văzut momentul impactului. În afară de aceasta, martorii respectivi nu pot fi obiectivi, deoarece sunt rude sau au legătură pe linia de serviciu cu inculpatul.

Instanța de apel a considerat versiunea înaintată de către partea apărării precum că, inculpatul s-a asigurat înainte de începerea manevrei de virare la stînga și că, partea vătămată este vinovată că, s-a lovit în automobilul condus de către inculpat, ca o modalitate de apărare și de eschivare de la răspunderea penală or, aceste afirmații sunt combătute prin totalitatea probelor prezente la materialele dosarului.

Instanța de apel a reținut că, însuși inculpatul a declarat că, a cedat trecerea unui automobil, după care a început a vira la stînga pentru a intra pe teritoriul parcării, dar nu a menționat niciodată că, s-a asigurat să vadă dacă vine cineva din spate.

La fel, instanța de apel a reținut că, prin raportul de expertiză auto-tehnică nr. 0771 din 06.04.2012, s-a stabilit că, viteza de deplasare a motocicletei, luînd în considerație pierderile energiei cinetice ce au fost consumate la formarea urmei de derapare cu lungimea de 7,3 m, a constituit aproximativ - 32 km/h, iar automobilul în momentul tamponării cu motocicleta s-a aflat în stare de mișcare cu viteza de deplasare aproximativ de 15 km/h.

Astfel, contrar argumentelor invocate în cererea de apel declarată de către partea apărării precum că, instanța de fond a conchis eronat că, inculpatul Stratu Ion este vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a conchis că instanța de fond legal și întemeiat l-a recunoscut vinovat pe inculpatul Stratu Ion de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, deoarece vinovăția acestuia a fost demonstrată indubitabil.

Cu referire la argumentul părții apărării invocat în cererea de apel precum că, nu a participat la efectuarea măsurărilor de la fața locului accidentului rutier, nu a semnat schița accidentului rutier și că, partea vătămată Buca Cristian se afla în stare de ebrietate în timpul comiterii infracțiunii, instanța de apel a considerat că, alegațiile acestuia nu au suport probatoriu or, probele anexate la dosar confirmă contrariul.

În același context, instanța de apel a constatat că, la solicitarea părții apărării, în ședința de judecată a primei instanțe a fost audiat expertul Țurcan Valeriu referitor la întrebările care nu au fost reflectate în raportul de expertiză nr. 0771 din 06.04.2012, care a declarat că, a efectuat expertiza inclusiv în baza schiței și a pozelor de la fața locului, fapt care demonstrează că, la momentul producerii accidentului, Stratu Ion a făcut cunoștință cu schița accidentului de circulație din 15.06.2011, personal a participat la măsurări și a semnat actele respective, însă nu a

contestat această schiță și a solicitat prin demersul din 06.10.2011, dispunerea efectuării expertizei auto-tehnice trasologice inclusiv cu verificarea corectitudinii datelor din schema procesului-verbal al examinării locului accidentului rutier, care a fost admisă prin ordonanța organului de urmărire penală din 17.11.2011 și la 06.04.2012 a fost întocmit raportul de expertiză nr. 0771, prin care s-a dat răspuns la o serie de întrebări ce țin de producerea accidentului rutier (f.d. 117-120, vol. I; f.d.13-14, vol. II).

Cu referire la răspunderea penală și pedeapsa aplicată inculpatului Stratu Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a reținut că, prima instanță a conchis corect că, prescripția tragerii la răspundere penală inculpatului Stratu Ion a expirat și acesta urmează a fi liberat de răspundere penală cu încetarea procesului penal, or infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, a fost săvârșită de către Stratu Ion la 15.06.2011 și este una mai puțin gravă, la data pronunțării sentinței primei instanțe din 26.12.2016 expirând deja o perioadă de 5 ani, iar potrivit art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

În ceea ce privește acțiunea civilă înaintată de către Buca Sergiu împotriva lui Stratu Ion cu privire la încasarea prejudiciului material în mărime de 188 303 lei (f.d.209-211, vol.I), instanța de apel a reținut că, potrivit art. 220 alin.(3) Cod de procedură penală, hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.

Conform art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, dat fiind că, inculpatul Stratu Ion nu recunoaște acțiunea civilă înaintată împotriva sa, consideră că, nu au fost prezentate probe care ar confirma mărimea prejudiciului cauzat părții civile Buca Sergiu, nu a participat la examinarea motocicletei și a deteriorărilor cauzate acesteia, fiind necesară participarea companiei de asigurare, instanța de apel a conchis de a admite în principiu acțiunea civilă înaintată de către Buca Sergiu împotriva lui Stratu Ion cu privire la încasarea prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului acestuia să decidă instanța civilă.

Cu referire la pretenția părții civile Buca Sergiu privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, instanța de apel a reiterat că potrivit art.1422 alin.(1) și (2) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Astfel, dat fiind că, în rezultatul comiterii infracțiunii de către Stratu Ion, părții civile Buca Sergiu cu siguranță și în afara oricăror dubii i s-a cauzat un prejudiciu moral, avînd în vedere că, nici o instanță de judecată nu poate măsura adevăratul grad de suferință al unei persoane, instanța de apel a conchis de a încasa de la inculpatul Stratu Ion în beneficiul părții civile Buca Sergiu suma de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cu respingerea în rest a pretenției de încasare a

prejudiciului moral, considerând că, suma respectivă va asigura un minimum satisfacție morală părții civile.

Conform art.94 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Respectiv, deoarece acțiunea civilă a părții civile Buca Sergiu este întemeiată, ținând cont de faptul că, la materialele dosarului este anexat bonul de plată nr. 278747 din 10.01.2013, prin care se confirmă că, Buca Sergiu a achitat suma de 7 000 lei pentru serviciile avocatului în prezenta cauză, instanța de apel a conchis de a încasa de la inculpatul Stratu Ion în beneficiul părții civile Buca Sergiu suma de 7 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, acestea fiind reale, necesare și rezonabile (f.d.212, vol. I).

5. Nefiind de acord cu hotărârile menționate, avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Stratu Ion și ultimul, făcînd trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declară recursuri ordinare, prin care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei hotărîri de achitare în privința lui Stratu Ion, pe motiv că fapta nu a fost săvîrșită de către acesta. Recurenții invocă dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor. Instanța a încălcat prevederile art. 410 alin. (1) Cod de procedură penală, ori s-a creat o situație mai gravă inculpatului (părții care a declarat apel).

5.1. Procurorul, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate de avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Stratu Ion și ultimul, solicitînd respingerea acestora, deoarece decizia instanței de apel este corect și corespunde legii.

6. Judecînd recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și temeiurile invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că, acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (2) lit. a) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța admite recursul, casează, parțial sau total, hotărârea atacată și menține hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din conținutul recursurilor declarate de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Stratu Ion și ultimul, rezultă că aceștia critică decizia instanței de apel sub aspectul temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârile instanței de fond și de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Referitor la esența cauzei, Colegiul penal reține faptul că instanțele de fond corect au constatat vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal, împrejurări constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală, fiind corect apreciate, respectîndu-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și anume

prin, declarațiile părții vătămate Buca Cristian, declarațiile martorilor Buca Sergiu, Boțan Alexandru, Bantiuc Alexandru, precum și raportul de expertiză auto-tehnică nr.0771 din 06.04.2012; raportul de expertiză medico-legală nr.1630/D din 23.06.2011 și raportul de expertiză medico-legală nr.1630/D din 23.06.2011.

Colegiul lărgit, menționează că, în speță, se constată chestiunea litigiului privind modificarea hotărârii în partea civilă, ce constituie obiectul procesului prezent.

Sub acest aspect se atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016, Stratu Ion a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Stratu Ion în baza art. 264 alin. (1) Cod penal, cu liberarea inculpatului de răspundere penală din motivul expirării prescripției tragerii la răspundere penală. A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de către Buca Sergiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Sentința a fost contestată cu apel de partea apărării în numele inculpatului prin care s-a solicitat emiterea unei hotărâri de achitare în privința inculpatului din motiv că, fapta nu a fost săvârșită de el.

Examinând cererea de apel, instanța de apel a admis apelul declarat de avocatul Mînzat Valerian în numele inculpatului Stratu Ion, a casat parțial sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în latura civilă și a pronunțat o nouă hotărâre, prin care, a încasat de la inculpatul Stratu Ion în beneficiul părții civile Buca Sergiu suma de 30 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, și suma de 7 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În acest context, Colegiul lărgit relevă că, contract prevederilor art. 409 alin. (2), 410 Cod de procedură penală, a schimbat situația inculpatului în defavoarea acestuia, ori, instanțele de apel, soluționând cauza, nu pot crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel, regula neagrării situației se aplică tuturor titularilor dreptului de apel, cu excepția cazului când procurorul atacă hotărârea în defavoarea inculpatului, iar instanța de apel este în drept, după caz, de a-i agrava situația inculpatului.

De asemenea, Colegiul constată că, sentința Judecătoriei Centru, emisă în privința inculpatului Stratu Ion, nu a fost contestată de partea civilă Buca Sergiu, ci de către avocatul inculpatului, care nici nu a indicat în cererea de apel despre acțiunea civilă, iar instanța de apel din oficiu, contrar prevederilor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în apelul declarat de avocatul Mînzat Valerian în numele inculpatului Stratu Ion, a agravat situația inculpatului, or respectiv regula neagrării situației apelantului se aplică anume față de acești subiecți procesuali.

Ca agravare a situației condamnatului se subînțeleg situațiile de schimbare a soluției ce diferă de cea de la început, chiar și în latura civilă, ori orice altă modificare a învinuirii (imputarea altor acțiuni în locul celor imputate anterior, imputarea infracțiunii care diferă de cea imputată după obiectul atentat, caracterul faptei și acțiunii), care afectează dreptul inculpatului la apărare.

În această situație instanța de recurs, găsind întemeiate motivele recursurilor, va constata neîntemeiată admiterea laturii civile, fiind considerat faptul că prin

această soluție s-a înrăutățit situația inculpatului și va menține sentința primei instanțe.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursurile ordinare declarate de către avocatul Bodean Ina în numele inculpatului Stratu Ion și de către ultimul, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 mai 2017, în partea ce ține de latura civilă, și menține în această parte sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 decembrie 2016.

În rest se mențin dispozițiile deciziei contestate.

Decizia este irevocabilă.

Publicat integral la 07 noiembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Ion Guzun

Elena Covalenco

Liliana Catan

Iurie Diaconu